

culum insolubile. sed nō perpetuū. Et per hoc p̄ respō
sio ad duo prima obijciunt cū ac si vinculu esset p̄petuū.
Ratio autē huius insolubilitatis dīp̄sitiue venit ab
eius significatōe. quia significat ymōnem indissolubi
lem scilicet eb̄isti & ecclesie s̄m cōformitatē nature. sed
effectiue venit ab institutiōe. quia sic deus instituit vt
amplius nō soluantur dum viuūt. Et per hoc patet re
spōsio ad illud de cōsensu. quia nō est tota causa matri
monij. Unde si esset tota causa bene obijceret. sed vltēri
us est ibi diuina institutiō. Verū tamen illud nō bene
solutū p̄ eo q̄ si due cause cōcurrunt ad eundē effectū
altera destructa nō manet effectus. & ideo si ad matri
monij cum institutiōe diuina cōcurrat cōsensus. videt̄
r̄. Dicendū ergo q̄ est introducens s̄m. & introducens.
& cōseruās. Quādo ergo dicit q̄ si destruitur causa & ef
fectus. verū est de cōseruante. nō autem est verum de
introducēte s̄m. Cōsensus vinculu illud introducat nō
cōseruat. & ideo ip̄o desinere nō desinet. & ideo patet il
lud. **Ad illud qd obijciunt de redditōe debiti & cōba
bitatiōe.** dicendū q̄ illud est in potestate cōiugatorū.
quia vtrūq̄ habet potestātē super corpus alterius. Et
quomā vtrūq̄ potest iuri suo renūciare. inde est q̄ cōba
bitatiō & debiti solutiō potest diuidi. nō sic vinculu
qd deus instituit. q̄ tenet rationē sacramētī.

Questio. ij.

De insolubilitate illius mērimōij qd soluz est in cōm
entiōe animoz. Et q̄ tale mērimōij sit insolubile ostē
ditur. quia determinatuz est in iure. q̄ si quis per verba
de p̄senti cōsentiat in aliquā. & post in aliam cōsentiat et
carnaliter cōgnoſcit. q̄ ad primaz reuocandus est. ergo
primū vinculu fuit insolubile. cum nō soluat p̄ matri
monij cōsummati. **Itē hoc ip̄m ostendit p̄r diffini
tiōne mērimōij p̄dictā.** Si tu dicas q̄ ei nō cōuenit.
obijciatur per Hugo. qui ita diffinit mērimōij. Ma
trimōij est maris et femie legitimus cōsensus indiu
duā vite cōsuetudinē retinens. **Itē qd domin⁹ dicit
Marb. rix.** quos deus cōiunxit homo nō separet. aut
intelligit q̄ per cōiunctionem animoz. aut copozum.
q̄ animoz videtur. quia illa copula sanctio. ergo si de
illa intelligit. videt̄ q̄ quo ad illaz sit inseparabile. **Itē
mērimōij significat q̄tum ad cōiunctiōem animoz
cōiunctionem dei & ecclesie. sed ecclesia semel eb̄isto de
sponsata nunq̄ separet nec separet. ergo nec illud matri
monij. **Itē cum vir cōsentiat in mulierē trāſſere po
testatez sui copozis in potestate mulieris. quia tunc ei
alligatur. ergo si nō habet potestātē sui copozis nec in
trare religionem. nec aliq̄ potest se copulare. Cōtra.
Dicit. dicit q̄ domin⁹ Jobannem vocauit de nuptijs.****

Distinctio. xxviiij. Inquirat q̄lis sit ille p̄sen
sus q̄ est efficiēs mērimōij causa. ostēdens q̄ nō
debet esse defectiu⁹ ex aliquo exteriori.

Hic queri debet verum consensus de futuro r̄.
Supra ostendit magister consensū esse causam
mērimōij. hic excludit differentias consensu
um non efficiētū mērimōij. & talis est cōsensus de
fectiuus. Quomāz autem cōsensus potest duplicat̄ de
ficere. scilicet vel ex aliquo exteriori. vel ex aliquo interi
ori. v̄puta per errorem. vel per coactiōem. ideo hec p̄s
habet duas. In prima agit de consensu defectiuo exte
rius. In secunda vero interiori. infra distin. xxix. opoz
ter autem cōsensum cōiugalem librum esse a coactione

ergo soluit cum ab vxore. sed ne nō solu sit. nisi fuisse illi
gatus vinculo insolubili. ergo r̄. **Itē fieri cōdēs
ante cōmitionē carnales dant liberam p̄tēstātem alte
ri ingredi religionē. & alteri nūc edā post eius ingressū.
sicut patet per multa que habentur in l̄ca. sed nō possēt
nubere nisi vinculu esset solutum. ergo r̄. **Itē anti
ma nunq̄ in hac vita sic deo cōiungatur q̄n possit ab eo
separi. ergo nec sponsus cōiungatur inseparabiliter sp̄o
se ante copulam carnalem. **Itē hoc querit si statim
post ingressum in religionē est solutum tale vinculu.
Et q̄ sic videt̄. quia alioquin mulier dā nūc sustineret.
quia esset alligata & vir nō esset alligatus. qd est in cō
ueniens. quia ad paria iudicātur. Si autem statim sol
uitur. sed possibile est ip̄m ingredi religionem. ergo po
test nubere. esto q̄ vxor alteri nupserit. qd est contra ca
nones. Propter hoc queritur quādo soluitur. et quare
soluitur per vinculu voti nō per vinculu mērimōij
matōis. **Itē dicendū q̄ insolubilitas cōsequitur mē
rimōij nō s̄m consummati. sed etiam ratuz. & p̄ter
hoc etiam ratuz est. quia quādam insolubilitate licet nu
nozem q̄ mērimōij consummati habet. habet tamen
sibi competentē sicut & illud. Sicut enī vinculu mēri
monij cōsummati est insolubile v̄tēribus certis vi
ta cōiugali. nec soluitur in more copozali. sic nec mēri
monij in quo est cōiunctio mentū & anime & potest sol
ui. nisi homo moriatur sp̄ualiter hinc mūdo siue op̄ri
carnis. & hoc fit intrādo religionē. & emittēdo votuz ca
stilitatis solenne. Ex tunc enī soluitur tale mērimōij
ex quo sp̄ualiter moritur. et hoc p̄bat per illam dēce
ralem Alexādrī de cōiug. cōiuga. ex parte tua. Conce
dendū est igit̄ mērimōij illud cō insolubile suo modo
cum sit sacramētū nec separet ab homie sed a deo. cū
solēne votuz cōtinentē p̄tēstātem. Et ex hoc patet ebi
lecta p̄r vltima di. o. **Ad illud qd obijciunt de trāſſe
latiōe potestatis. dicendū q̄ potestas copozali nō sim
pliciter trāſſert in mērimōio rato. sed sub cōditiōe v̄tri
usq̄. scilicet statū & vite manēte. Unde dico q̄ si vxor e
teret sibi statim & debitu nō teneret reddere. nec ecclesia
cogeret q̄ statim redderet. sed saltem dāt inductas vsq̄
ad duos mēses. v̄tra qd tempus tenetur aut mulier
debitū reddere. aut ad vitā aliam se trāſſere. Tunc er
go est vinculu solutu. cum homo ad vitā aliam est ir
gressibiliter trāſſatus. & ideo dicit mortuus. Et ex hoc p̄
ter illud qd vltimo querit. quādo se soluitur vinculu
videlicet quādo ita ligatur vt nō p̄ssit eadē ad secu
lum. et si vxor insitet. necesse habet vnuz sibi de duobus
eligere infra duos mēses s̄m canones. Et per hoc p̄
ter totum.**********

Prima pars s̄m triplicem consensum siue s̄m qd com
sensus potest tripliciter cōsiderari. scilicet q̄tum ad rō
pus in quo siue p̄o quo fit. q̄tum ad alienum testimo
nium coram quo fit. & quātum ad terminuz in quem dē
rigitur. s̄m hoc hec pars tres habet partes. In prima
inquirat magister de consensu de futuro iuramento fir
mato verum faciat mērimōij. In secunda de consen
su de testamento. it. i. **Premisse autem sentētie videt̄ ob
uiare r̄. In tertia querit in quam rem opozneat consen
tire ad hoc q̄ contrahat mērimōij. an in carnalez co
pulam. an nō. & hoc ibi. **Hic querit cum cōsensus de
p̄senti. **Quilibet autem istarum partium duas habet.
In prima opponit. In secunda soluit. **Partes autēz in
littera manifeste sunt.********

1 a **¶** Si quis pmitrat vel etiā iuret alicui rē. Querit
vtrum iuramentū addat ad pmissionem. Si em̄ nihil
addit. ergo frustra opponitur. Si addit. ergo firmior

¶ Querit et opponit vtrū p̄sen-
sus de futuro iuramēto firma-
tus faciat matrimoniū. a

Hic queri

¶ Querit vtrū p̄sensus de
futuro addito etiā iuramēto cō-
iugii efficiat. vtrū si quis p̄mittat
vtrū iuret alicui se vltq; ad tē-
pus placitū illaz ducturā. et illa
p̄mittat vtrū iuret se illi nupturā
nūquā talis p̄sōis eos iuges se-
cit. Si mutato p̄posito alit vel
vtrū q; ad alienā copulā trāsiti-
nūquā ob p̄pōrē sponsonē iura-
mēto subnixā. scēe federatiōis
pactū scindet. **¶** Cōsidera. qz
longe aliud ē p̄mittē et aliud fa-
cere. Qui p̄mittit. nō dūz facit
Qui ē p̄misit se in vxorem duc-
turū aliquā nō dū eā duxit vx-
orē. et q; sponōdit se nupturā nō
dū nupsit. Quō ē iuges appel-
lari p̄nt q; nō dū p̄rabūt. s; in fu-
turo se p̄tracturos iurādo p̄o-
mittūt. Itē si ex vi iuramēti ad
futurū p̄inēt. mox efficiunt cō-
iuges. cur iurāt in futuro se fa-
cturos qd in p̄senti efficiunt. Itē
si ex q; iurant mox efficiunt iu-
ges. tūc rem hāc efficiūt quā iu-
rant se facturos. Itē dico q; con-
iugii tunc nō fuit s; futurū pro-
mittit. Si xō ille p̄ vxorē duxit
et illa marito nupsit iugii vtrū
q; fuit et nō p̄t dissolui. Prece-
dens ē mēdaciū vlt p̄iuriū p̄nia
est corrigendū. s; iugii sequē
nō est dissolvendū. **¶** Nō aut sic
est qn iuramentuz iugii. p̄ntis
p̄sensus attestatiōe firmat. qd
p̄ talē p̄sensus si quis alij se co-
pulauerit. etiā si p̄lez p̄creaue-
rit. irritum debet fieri. et ipse ad
priorē copulā reuocari.

¶ Querit et opponit vtrū con-
sensus testimonio firmat facit
at matrimoniū. b

¶ Premisse autē snie vtrū obuiare

obligationis vt vorū. videtur q; similiter solvere de be-
at. **¶** Dicendum q; non est simile. q; hic sunt obliga-
tiones eiusdē generis. Preterea vtrūq; viuūt mundo.

illud qd leges tradūt. Si q; ta-
cris diuis scripturis iurauerit
mulieri se eā legitimā vxorem
habiturū. vel etiā si in oratorio
tale factū dederit. fit illi legitti-
ma vxor. q;uis nulla dos. nulla
alia scriptura iterposita sit.

¶ Sed hic ostēdit qd fieri vlt eē
debeat. nō q; tūc fiat. non em̄ p̄
illud iuramentuz tūc fit vxor. s;
fieri d; q; iuramentū est. p̄t
et de illo iuramēto h; dictū itelli-
gi. vbi de p̄senti p̄sentiūt. ac sem-
uicē suscipiūt. Illi etiā snie qua
dictū est solū p̄sensū facere iu-
giū. videt obuiare qd euarist^o
papa ait. Alii legitimuz nō sit
iugii nisi ab hys q; sup feminā
dñatiōez h;e vident. et a qbus
custodiū vxor petat. et aparēti-
bus sponse. et legib^o dote. et a
sacerdote vt mos est bñdicat.
et a panimphis custodiat ac so-
lēnter accipiat. Itē ita legitti-
ma scitote esse cōnubia. alit xō
p̄sumpta nō iugia s; adulteria
vel fornicatiōes sunt. nisi volū-
tas p̄pā suffragata fuerit et vo-
ta succurrerint legitima. Hoc
autē nō ita itelligendū est tanq;
sine enumeratis nō possit eē le-
gitimū iugii. s; q; sine illis nō
habet decorē et honestatē debi-
tā. In hui^o em̄ sacri celebratiōe
sicut in alijs quedā sunt p̄tinen-
tia ad subam sacri. vt cōsensus
de p̄senti. q; solus sufficit ad cōtra-
hendū matrimoniū. Quedaz
vero p̄tinentia ad decorē et so-
lennitatē sacri. vt est parentuz
traditio. sacerdotū benedictō
et h̄mōi sine quib^o legitime fit
cōiugii q̄trum ad virtutē. non
q̄trum ad honestatē sacramēti.
Sine his ē non quasi legitimi
coniuges. s; q; si adulteri vel for-
nicatores p̄ueniūt. vt illi q; clan-
clo nubūt. et vtrūq; fornicatores
essent nisi eis suffragaretur vo-
luntas x̄bis exp̄ssa de p̄senti. q; le-
gitimū iter eos facit m̄simoniū

Et iterum in se-
quēti matrimo-
nio fides p̄mit-
tatur et dat mult-
eri. In voto au-
tem solenni ē ob-
ligatio alterius
generis. Prete-
rea motū homo
mūdo qd soluit
tale vinculū. Et **¶** Determinatio
iterum fides et
obsequiū p̄mit-
tatur deo cui p̄-
tenemur q; ali-
et ideo nō est si-
milit. q; status p̄-
secutiōis assumit
et ideo tale votū
licitū est. ac per
hoc obligatiōnū
Scdm aut m̄i-
moniū non est li-
citur. et ideo nec
robur habet nec
obligatiōes. et sic
p̄ q; nō est si-
c. **¶** Sacerdotū
bñditiō rē. In
nuit magister q;
sine benedictio-
ne non fit cōnū-
gium q̄trum ad
honestatē sacra-
menti. Tūc h;
falsum. quia in
secūdis nuptijs
maxime ē sacra-
mentū bñctum
et tamen non est
benedictio. **¶** Que ad ne-
cessitatē. q;
cundis nuptijs ad decorē
maxime q; m̄i-
lier est vidua nō
caramenti.
fit benedictio p̄-
pter defectuz sa-
cramenti sicut i-
fra patebit. sic
aures et celebra-
tū missa dētermina-
te. p̄ t̄p̄ lex bo-
nū m̄imōij.
qd trib; p̄sonis
appropiat bo-
nū p̄ols p̄i. bo-
nū fidei filio. bo-
nū sacri siue v̄i-
culi iduisibilis
spiritū sc̄o ap-
propriatur.

DI. XX. VIII.

Determinatio

nam et consensus occultus per verba de presenti expressus coniugium facit licet non sit ibi honestas tractus. Si enim alter alterum dimiserit non cogit iudicio ecclesie redire et commanere quasi cum coniuge. quod non potest probari testibus tractus qui in occulto est factus. Quod si ipsi qui in occulto sibi penserunt eundem sensum voluntarie in manifesto presentant tunc utique proposita voluntas suffragatur et legitima vota succurrunt ad sciendum coniugium quod prius occulte fuerat contractum. Voluntas ergo debet expressa in occulto ad huiusmodi suffragatur ut fiat coniugium manifesta vero expressa suffragatur ut sanciat et roborat ac libere sit ecclesie de hoc iudicare si expedierit etc.

Queritur et opponitur in qua rem oportet sentire ad hoc quod contrahatur matrimonium an in carnalem copulam an non.

hic queritur cum consensus de presenti matrimonium faciat cuius rei consensus sit ille an carnalis copule an cohabitatio an utriusque. Si cohabitatio consensus matrimonium facit tunc frater cum sorore patrum cum filia potest contrahere matrimonium. Si carnalis copule tunc inter maria et ioseph non fuit coniugium. Proposuerat enim maria in virginitate manere nisi de alio faceret iuberet secundum quod videtur angelo dixisse. Quod si-

Luce. j.

Ad intelligentiam presentis distinctionis. vij. queruntur. Primo queritur utrum consensus de futuro faciat matrimonium. Secundo utrum consensus ad ipsos. Tertio utrum consensus aditio. Quarto utrum consensus tacitus. Quinto utrum consensus occultus. Sexto utrum solus consensus in carnalem copulam.

Questio. j.

Consensus de futuro faciat matrimonium ostenditur hac ratione. Sicut se habet presentis ad presentis ita futurum ad futurum. Si consensus de presenti facit matrimonium in presenti ergo consensus de futuro facit matrimonium de futuro. Item per simile videtur. Sicut qui promittit aliquid in presenti obligatur in presenti. sic qui promittit aliquid de futuro obligatur pro illo tempore. Si sicut promissio est causa obligatio. ita consensus est causa matrimonii. Item consensus de futuro facit matrimonium si carnalem copulam subsequatur. Si carnalem copulam non est causa matrimonii. Si in se sequitur ergo prius fuit matrimonium quam coiret. Item si consentiat de futuro et sequitur stuprum cum tamen non cognoscatur affectu maritali sed fornicario facit matrimonium. Sed magis obligatur iuramentum quam stuprum ergo si consentiat cum iuramento est ei verum. Contra iura dicitur quod si in aliqua consentiat per verba de futuro et in altera per verba de presenti. si eadem est veritas si quod unus est una veritas presentis non fuit veritas.

Hec ratio videtur quod quod futurum est non est ergo cum consentit de futuro non dicitur consentit ergo non est matrimonium. Item si nec in illo futuro presentis quod ponatur tunc non consentiat. non est consensus tunc nec prius fuit ergo non est matrimonium nec fuit.

Item qui semel consentit in aliqua non dicitur consentire ad huiusmodi facit matrimonium. Sed consensus de futuro cum dicitur accipiat te in mea obligatur tunc consentire ergo per verba de futuro non est consensus matrimonialis. Item se obligat presentis quod se obligat ad accipiendum in veritate et non aliter accipit quam post consentium. Item dicitur quod consensus non facit matrimonium nisi exprimat per verba de presenti. Si enim exprimat per verba de futuro in veritate non est consensus tunc sed promissio de consentiendo. Tamen si dicitur ego consentiam in te tunc qui de non consentit sed consensus promittit et quod non est ibi consensus. Item non est matrimonium contractio quod hoc est promissio et item obligatio. preterea non matrimonium sed sponsalia dicitur. Et hec quidem firmata sunt quasi simpliciter promissioni addit iuramentum. Sed enim iura cogentur est vir ut mulierem accipiat in veritate nisi aliquid casus interveniat. quod solvat sponsalia. Ad illud quod obiicitur sic presentis etc. dicitur quod veritas. Tamen si consentit hodie fit hodie matrimonium. si consentit cras fit cras. Sed cum nunc dicit de futuro non consentit sed consentit promittit. et item non fit matrimonium nec de presenti nec de futuro. sed solum sponsalia contrahunt. Ad illud quod obiicitur quod de futuro promittit obligatur ad futurum. dicitur quod verum est quod promissio est presentis. unde cum dicitur ego facias hoc actu promittit. et ideo obligatur. Si iterum iste obligatur spondendo. sed non propter hoc fit matrimonium. sicut nec promissio est solutio. Ad illud quod obiicitur de carnali copula dicitur quod iura presumunt quod ipse consentit. et hoc per signum expressum exteri. quod tanquam veritate cognoscitur. et presumunt etiam quod tanquam veritate cognoscatur. nec reperitur commodum de malicia. Tamen in veritate si non consentit. sed solum tanquam meretricie cognoscitur. matrimonium secundum veritatem non est. quod tamen coitus ille cum precedenti sponsione signum est probabile consensus matrimonialis. ideo matrimonium est secundum iudicium ecclesie. et solvendum est tali quod consentiat si non consentit interius in animo.

et istud quoniam virum non cognosco. item me non cognovimus. propositum. Neque enim quod vir tunc non cognoscebat necesse erat in quibus posset habere filium. sed quod se nunquam cognovimus propositum. Dicit enim Beda quod Beda su in virginitate manere disposuerat. si ergo contra suum per Lucium propositum post consentit carnalem copulam. ut facta voti rea. mente et si non ope violata. Dicam ergo consensus cohabitatio vel carnalem copule non facit coniugium sed consensus conjugalis societatis debet secundum presentem tempus expressus. ut cum vir dicit. Ego accipio te in mea non dicitur non ancilla sed coniugem. Quia enim non ancilla vel dicitur datur. item nec de summo nec de ymo a principio formata est. sed de latere viri ob conjugalem societatem. Si de summo fieret ut de capite. videretur ad dicitur de creatura. Si vero de ymo ut de pedibus. videretur ad fuitur subiectum. Sed quod nec in dicitur nec in ancilla assumitur facta est de medio. item de latere. quod ad conjugalem societatem assumitur. Luce ergo sic convenit ut dicat vir. accipio te in mea coniuge. et dicat mulier. accipio te in meum virum. huiusmodi debet vel aliis idem significantibus expressum presentem consensus non copule carnalem vel cohabitatio corporalis. sed conjugalis societatis. expressum quod oportet eos cohabitare. nisi forte causa religionis pari voto corporalis separentur vel ad ipsos vel usque ad finem.

Quare de latere viri formatur mulier.

nisi exprimat per verba de presenti. Si enim exprimat per verba de futuro. in veritate non est consensus tunc. sed promissio de consentiendo. Tamen si dicitur ego consentiam in te. tunc qui de non consentit sed consensus promittit. et quod non est ibi consensus. item non est matrimonium contractio. quod hoc est promissio. et item obligatio. preterea non matrimonium sed sponsalia dicitur. Et hec quidem firmata sunt quasi simpliciter promissioni addit iuramentum. Sed enim iura cogentur est vir ut mulierem accipiat in veritate nisi aliquid casus interveniat. quod solvat sponsalia. Ad illud quod obiicitur sic presentis etc. dicitur quod veritas. Tamen si consentit hodie fit hodie matrimonium. si consentit cras fit cras. Sed cum nunc dicit de futuro non consentit sed consentit promittit. et item non fit matrimonium nec de presenti nec de futuro. sed solum sponsalia contrahunt. Ad illud quod obiicitur quod de futuro promittit obligatur ad futurum. dicitur quod verum est quod promissio est presentis. unde cum dicitur ego facias hoc actu promittit. et ideo obligatur. Si iterum iste obligatur spondendo. sed non propter hoc fit matrimonium. sicut nec promissio est solutio. Ad illud quod obiicitur de carnali copula dicitur quod iura presumunt quod ipse consentit. et hoc per signum expressum exteri. quod tanquam veritate cognoscitur. et presumunt etiam quod tanquam veritate cognoscatur. nec reperitur commodum de malicia. Tamen in veritate si non consentit. sed solum tanquam meretricie cognoscitur. matrimonium secundum veritatem non est. quod tamen coitus ille cum precedenti sponsione signum est probabile consensus matrimonialis. ideo matrimonium est secundum iudicium ecclesie. et solvendum est tali quod consentiat si non consentit interius in animo.

Questio. ij.

Utrum consensus ad ipsos faciat matrimonium. ut cum dicit. Accipio te in mea usque ad. x. annos. Et sic videtur. quod hic est consensus viri in veritate. et veritas in virum. facta expressione per verbum. Item dicitur quod sic videtur ratione. quod sicut se habet simpliciter ad simpliciter. sic in presentibus ad finem presentis.

Sed consensus simplr facit vxorē & m̄imoniū simplr
 aut. ergo silr consensus ad tps facit m̄imoniū ad tps.
 Item sicut aliq̄s sit seruus simplr se subdendo. ita
 etiā sit seru⁹ ad tps se subdendo ad tps. ergo silr videt̄
 in cōiugio. & sic videt̄ q̄ ad certū tps possit fieri matri-
 moniū. Item q̄ aliquid pōt dare simplr. pōt dare &
 ad tps. s; vir pōt dare simplr p̄tatem sui corpis. ergo &
 ad tps. sed nō pōt p̄tatem sui corpis dare nisi vxorē. er-
 go pōt hīc vxorē ad tps. Si tu dicas q̄ dñs instituit ad
 semp. Contra nihil debet dñs instituire qd̄ possit verge-
 re in diminutionē sui bonous vel n̄re p̄fectionis. Sed
 si m̄imoniū cēt t̄pale. possit q̄ se totū ad dei obsequiū
 deputare qñ veller. ergo &. Contra in quadā de creta
 li. Reg. it. de cōditōib; appositis in desponsationib;
 dicit. Si q̄s dicat. cōtrabā tecū donec inueniam aliam
 honore vel facultatib; digniorē. m̄imontialis tract⁹
 q̄rūcūq; sit fauorabilis caret effectu. Item ad h̄ ē diffi-
 nio. Dugo. qui dicit q̄ m̄imoniū ē consensus indiuidu-
 am vire cōsuetudinē tenens. Item h̄ videt̄ rōne. quia
 de cōm̄imoniū vt supra ostensum ē. ē indissolubilitas.
 ergo qui cōsentit in m̄imoniū. ad om̄e tps se obligat. &
 si exp̄mit q̄ nō obligat nisi ad tps. nullo mō ē m̄imoni-
 um. Item nulla aia vn̄ if teo q̄ desponsationem nisi
 simplr cōsentiat & pponat. q̄m̄. ergo silr in signo. s; si
 h̄ ē ueniens signū nō fit m̄imoniū nisi exp̄mat simplr
 ceter consensus. sed m̄imoniū ē ueniens signū. ergo &.
 8 **Q̄** dōm q̄ ad h̄ q̄ fiat m̄imoniū necesse ē consensus
 cē & exp̄mat simplr. Cū dicitur. Accipio te in meuz
 q̄ si alio mō cōsentiat nō ē consensus m̄imontialis siue cō-
 iugal̄ s; adulterū. Cū dicitur m̄imoniū verū. siue de fi-
 ctar in corde siue in ore consensus simplr. sed qñ in corde
 n̄c in conspectu dei & in v̄itate qñ in ore tunc in facie
 ecclie. Rō aut̄ q̄re op̄ret simplr cōsentire & q̄ nihil valet
 consensus ad tps ē. q̄ consensus nō facit m̄imoniū nisi ea-
 tenus quatenus p̄supponit diuinā institutionē. diui-
 na aut̄ institutio respicit cōgruā signatiōē. Si ergo ē
 signatio rei indissolubilis siue cōiunctōis. ideo cōstituit do-
 min⁹ cōiunctiōē talem ad p̄petuitatem. Et hūc etiam
 cōpetit dicamen iuris naturalis. & ideo si consensus
 p̄sonat institutio n̄. nec ē q̄ sit ad om̄e tps. s; vir po-
 test vxorē dare simplr p̄tatem sui corpis. alioqñ causa
 particularis nō concordat v̄l. & ideo nihil sit. nec consen-
 tit in talem vt in vxorē sed pot⁹ in cōcubinam. Et cō-
 cedende sunt rōnes ad h̄. q̄ in forma verborū implicat
 9 aliqd̄ qd̄ ē cōtra m̄imoniū substantiā. Ad illud ergo
 qd̄ obi; q̄ sicut se habet simplr. dōm q̄ hoc verū est vbi
 p̄tingit rep̄re fm̄ quid in vxorē extremorū. s; matri-
 10 moniū nullo mō ē fm̄ tps. & ideo nō valet illud. Ad
 illud qd̄ obi; de seruitute. dōm q̄ nō ē sile. q̄ seruitutis
 vinculū pōt cēt t̄pale & p̄petuū. sed m̄imoniū ē p̄petuū.
 11 Ad illd̄ qd̄ obi; q̄ p̄tās corpis pōt dari ad tps. dōm
 q̄ nō pōt dari ad tps nisi des simplr. & ē sile. quia deus
 nō acceptat bonā voluntatē vel seruitiū alicui⁹ nisi ve-
 12 lit vel proponat semp sibi v̄ire. Ad illud qd̄ obi; q̄
 q̄ dñs nō debuit instituire. dōm q̄ in hūc facti institutio-
 ne magis cōgruitas in signādo & necessitas q̄ aliud
 cōsiderat. & hec erigunt ip̄sum cē p̄petuum.

Questio. iij.

Cū consensus conditionatus faciat matrimonium vt
 accipio te in meā si dederis mihi centū libras. Et q̄ sic
 videt̄ p̄ simile. q̄ votū cōditionatū votū ē. ergo silr vt
 detur q̄ consensus conditionat⁹ sit consensus. Item
 aliq̄s cōsentiens in aliquā spe pecunie h̄ndē m̄imoniū
 p̄trabit. ergo si cōsentus talis cōpetit m̄imonio. ergo

ipsius cōp̄sio nō repugnat. ergo si dicat cōsentio si de-
 deris. p̄z. Item qñ aliq̄s promittit aliqd̄ sub cōdi-
 one. si iter cōditio. stat obligatio & promissio. s; pos-
 sibile ē itare cōditionē. ergo & consensus & obligationem
 & m̄imoniū. Contra plus se obligat q̄ simplr de futu-
 ro p̄mittit q̄ sub cōditione. Nam prima ē obligatio
 simplr. scd̄a vō nō. sed consensus p̄tā de futuro cōp̄s-
 sus nō facit m̄imoniū. ergo &. Item post consensus itū
 aut ē vxorē aut nō. Si vxorē. sed possibile ē conditiones
 nō stare. & simplr nō cōsentiat s; sub cōditione. ergo est
 vxorē sine consensus. s; nō ē vxorē. ergo talis consensus nō ef-
 ficat m̄imoniū. Item m̄imoniū ē vinculū nullo mō
 dō solubile. s; ois obligatio vel pactio sub cōditione
 facta est solubilis. ergo &. dōm q̄ consensus cōditio-
 13 onatus si fiat p̄ verba de futuro. iudiciū h̄z sic & cōsen-
 sus de futuro. Cū sicut consensus de futuro nō facit m̄i-
 moniū s; desponsationē siue sponsalia. sic nec talis cō-
 sensus sub cōditione. Attēdendū tñ q̄ cōditio aut ap-
 ponit p̄ modū pene. aut vt determinatio tract⁹. Si p̄
 modū pene. null⁹ ē vigoris p̄ eo q̄ m̄imontalis debet esse
 libera. Cū si q̄s pponat p̄mittit cōtrahere tecū sub pe-
 na centū marcarū. vel si nō cōtraxero. dabo tibi centūz
 etiā si nō cōtrahat nō debet nec tenet ad illam penā. Si
 aut̄ apponit vt determinatio tract⁹ siue consensus distin-
 guendum est. Aut enim est cōditio honesta. aut inbo-
 nesta. Si est honesta stante cōditione stant sponsa-
 lia. non stante non stant. vt si quis dicat. Contraham
 tecum si placuerit patri meo. & si tu volueris cōuertī
 ad fidem. Si autem est inhonesta. duplex est. Aut est
 contra substantiā m̄imoniū. aut non. Si contra sub-
 stantiā m̄imoniū tūc nulla ē obligatio. vt si dicat. con-
 traham tecum si p̄craueris venena sterilitatis v̄l ali-
 qd̄ h̄mōi. Si aut̄ ē inhonesta & nō cōtra substantiā matri-
 moniū. vt si dicat cōtrabā tecū si furat⁹ fueris. vel si re-
 um offenderis. talis cōditio p̄ nō adiecitā h̄ndā ē. Et h̄
 totum p̄bat p̄ illa que dicunt̄ extra. iij. li. de cōditōib;
 appositis. in desponsatiōe. Si aut̄ consensus fiat p̄tā
 de p̄nti. Aut cōditio ē p̄terita. aut p̄ntis. aut futura. Si
 cōditio ē p̄terita vt accipio te in meā si mortu⁹ ē p̄nti⁹
 vel de p̄nti. vt accipio te in meā si es p̄go. stātē cōditio ē
 stat m̄imoniū. Si aut̄ cōditio ē de futuro. aut futuri ne-
 cessarij. aut futuri cōtingētis. Si futuri necessarij. vt
 accipio te in meā si sol ouis eras. tūc ē m̄imoniū. Si aut̄
 cōditio ē cōtingētis. dico q̄ nō ē m̄imoniū. eo q̄ consen-
 sus p̄ndet de futuro sic & cōditio. & iō iudicandū ē tūc
 sicut de futuro. nec ē m̄imoniū nisi carnalis copula sub
 14 sequat. q̄ tūc intelligit a cōditione apposta recessisse.
 Ad illd̄ ergo qd̄ obi; ad scd̄am p̄tem q̄ nō stat matri-
 15 moniū p̄ consensus cōditionatū. dōm q̄ verū ē vbi cō-
 ditio de futuro cōtingenti. q̄ tūc consensus p̄ndet ex fu-
 turo. Ad illud qd̄ obi; q̄ simplr stat p̄ sile in vo-
 16 to. dōm q̄ nō ē sile. q̄ votū ē pura obligatio m̄imoni-
 um aut̄ ē cōiunctio. & nō ē cōiunctio nisi p̄ p̄ntis. s; obligatō
 ē p̄ futurū. Ad illd̄ qd̄ obi; q̄ consensus ex spe pecunie
 facit m̄imoniū. ver̄ ē qñ simplex & absolut⁹. s; cū
 17 exp̄mit sub cōditioē. nō exp̄mit simplr. nec vt abso-
 lutus. nec vt p̄ntis. & iō nō ē sile. Ad aliud dōm q̄ ma-
 trimoniū p̄ exigit q̄ obligationē. Cū dico q̄ nō se q̄-
 iste ē obligat⁹ it̄ mulieri vt eā accipiat in vxorē. ergo
 ē et⁹ vir. sic nō sequit̄. obligauit se ad p̄soluendū. ergo
 soluit. vñ m̄imoniū nō tñ est obligatio. imo etiā ip̄s⁹
 vinculi indissolubilis vntio.

Questio. iij.

Utr consensus tacit⁹ faciat m̄imoniū. Et q̄ sic v̄ p̄ de

mirimonii puri? illo nulli sanctorum. in ois optis consentire
 Jte si q mulier dicat. consentio in te vt m nō cognoscas
 me nō ē mirimonii. ergo si ista conditio ē extra substanti
 am mirimonij. ergo tenet consentire in copulā carnalem
 Jte mirimonii ad h institutum ē vt sint duo in carne vna
 ergo nec ē ad h q sit mirimonii q carnalit vntant. vel
 in carne vel in volūtate. ergo nō ē mirimonii sine car
 nali copula. Cōtra mgr dicit in fra q consensus cobabita
 tionis vel carnalis copule nō facit cōiugū. Jte in dis
 cre. dicit cōsensit Maria in copulā mirimontale s3 nō in
 copulā carnalē. Jte hīpm exisse dicit Hug. in li. de ygi
 nitate marie. et tñ ex cōsensu suo mirimonii contraxit. g
 nō operet in carnalē copulā consentire. Jte rōe vī. qz nu
 lus cōsentiens in actū carnalē nō pfecte. brūs Job. ē y
 go pfecte. g nō cōsensit in actū carnis. et cōsensit i miri
 moniū. qz de nuptijs a dño ē vocat. g rē. Jte null? cō
 sentiens et vouēs cōtinētā yginale pōt sine pctō cōsen
 tire in actū carnis. brā ygo vouit sic dicit aug. et ipa in
 nūit in rñtōe sua q dicit. g peccauit si in actus siue in
 carnalē copulā cōsensit. et cōstat q sine pctō nupsit. g
 rē. Jte possibile ē inf duos eē plenū mirimonii et pfa
 ctum sine cōmitione carnali. g possibile ē q aliqz con
 sentiat in mirimonii nō cōsentiedo i cōmitionē carnalē
 si h pōt eē in re et effectu. pōt eē in cōsensu et cā. R. d. d.
 q qdā opinio fuit q ad h q cōtrahat mirimonii necē
 ē absolute consentire in copulā carnalē. Et dicitur h q be
 ara ygo et iobes cōsensit. tñ sine pctō. qz iobes nec voue
 rat nec pposuerat yginatē suare brā ygo qz nō voue
 rat. s3 tñ pposuerat. S3 h opinio iniurias facit ygini
 gloriose. qz quis excuset a culpa. minuit tñ yginatē
 et gloriā. vt tā nō dēbeat ygo sup oēs ygines nūcu pa
 ri. qd nō refugit animum piter et audiet. Cū h opinio sat
 cōueniēt a mgrō Hug. reprobaf. Alioz opinio fuit
 et ista fuit altitudo q necē ē cōsentire. in copulā car
 nalē. nō in piculari s3 in vniuersali. nō explet s3 im
 plicite. operet em cōsentire in copulā cōiugalē q cōtinet
 qtuor. s. cobabitatiōez. mutuū obsequiū. mutuā corpo
 rā prātē. et copulā carnalē. S3 illd nō vī sufficiens. qz
 cōstat q brā ygo dñ sciebat legē cōiugū. et sciebat expli
 cite. et cogitabat d actu cōiugū. aut g cōsentiebat aut dis
 sentiebat. Si cōsentiebat. redit pmi cōueniēs. Si dissentie
 bat. g nec in generali nec i speciali cōsentiebat. Tertia
 opinio ē q optet cōsentire in carnalē copulā vī absolu
 te vel sub cōditiōe. vīz nisi de alit disponat. vel si pla
 cuerit deo. et tali mō cōsensit ygo brā vt vī dicere brūs
 aug. et h nō repugnat yginatē. S3 certe ois q recte
 cōsentit. talit cōsentit. Preterea nō ē cōsensu cōditio
 nar? s3 absolut? ille q mirimonii facit. et maxime cū non
 stet cōditio. de? at nolebat yginē carnalit copulari vi
 ro. et pterea ddm q cōsensu q mirimonii facē cōsen
 sus in mutuā suoz corporoz prātē. Et h sonat vba cū di
 cant. accipio te i meā vel i meū. et sic cōsensit brā virgo
 29 et ioseph. S3 notādū q alit daf prās corporis et tracti

one mirimonij. alit in cōsumatiōe. In tractiōe ita daf
 vni vt nō possit illo viuente dari aliq. ita etiā daf illi vt
 ius hēat petēdi. et necē sit reddere petēti nisi moriat mū
 do p vorū castitatē solēne et ingressū religiōis. Quā igif
 brā ygo dīna i spiratiōe vouerat. vel forassis ipsi? io
 seph relatiōe q nunqz veller vt ei? corporis prātē. s3 ei?
 custodire yginatē. id potuit et debuit ei cōmitti siue da
 ri. Sciebat etiā q si veller erigere. q possit publicādo
 vorū trahere. Et sic p3 istd. Si g volum? istā mutuāz
 corporoz prātē vocare copulā cōiugalē. sic brā ygo cōsen
 sit in copulā vt oēs nubētes. In mirimonij aut cōsumati
 one oīno trāssert prās. ita q nec voto puato nec solen
 ni possit petēti debitū aduersari. vñ glorioza ygo miri
 monii cōsensit cōtrahere. s3 certa fuit q nūqz mirimonii
 cōsumaret. et h scuit spūscā reuelatiōe vī ioseph relati
 one. vel qz cōsiderabat de voti publicatiōe. qz i lege pce
 ptū erat suare. s3 null? fuerat ausus h vouere. et h tan
 git in libello illo quē trāssult hiero. de naturitate Ma
 rie. q quis sit ipocriph? et tiner tñ mīta verissima Ad 30
 illd g qd obi? velle nubere dānabile ē. ddm q hiero.
 loqz de illis q volūt nubere ex carnis perulātia. et tales
 magis appetit cōmitionē corporoz qz aiaz. Ad illd quod
 obi? q in oia frat et soroz pterqz in copulā carnalē possz
 cōsentire. d. q falsū ē. nō em pnt sibi suoz corporoz da
 re mutuā prātē. Cū alē pōt aliq nubere alio tractiōe
 Ad illd qd obi? q dicit aug. q cōsensit in copulā carna
 32 lē. d. q illd itelligit qz cōsensit i mutuā corporoz prātē q
 ad carnalē copulā ordinat. nō m d necitare. et brā ygo i
 illā mutuā corporoz prātē absolute cōsensit. i siduū vo. s.
 ordiatōez in actū dīne dispositiōi cōmisit. credēs sp q
 dñs ipaz suaret sine macula. Exēplū ē de brā cecilia Ad 33
 illd qd obi? q dicit illa ipedit. ddm q vez ē extra colla
 tionē mutue prātis. in cōsensu em in copulā cōiugalē da
 tur prās petēdi debitū. licet nō teneat ad statim. si viā
 h3 p quā euadere possit. q et si nō erat nota oibz. erat tñ
 nota i spūalibz mētibz. sic certū ē nobis de glorioza ygie
 et pbabili? psumit de ioseph. qm h nō ē iur? positum s3
 magis ē iur? diuin. Ad illd qd obi? qz p carnalē cop
 34 pulā. ddm q vez ē q pma et pncipalis iustitio ad h su
 it. et m h nō ē tota rō siue cā mirimonij. sic meli? parēte
 ifra. imo etiā fidei et facti. et mutue educatiōis. et h sup
 cōfirmatū ē vbi agit vtrū carnalē copula sit de itegrare
 facti. Nec aut sine puidicio dicere sint maxime p3 res
 uerētā ygis. nō. n. possūm? negare qm inf Mariam et
 ioseph fuerit verū cōiugū. cū h dicat scptura euāgelica
 et sci oēs in h cōsentiat. Rursus pteras fidei et reueren
 tia yginis nō parit nos sentire ipi? beatissimā et puriss
 sumā et integerrimā aīam ad op? carnis fuisse aliqz tūlū
 inclinātā. nec credo ipaz in dubio se sup h posuisse Si
 qz tñ aliter dicat. dū tñ virgini non faciat iniuriā. nō
 ē magna vis faciēda. Cauēdū ē em diligēter vt hono
 domine nostre in nullo ab aliquo minuat. q etiā in peri
 culo capitis debebat integer custodiri.

Dist. xxix. Consensus qui est efficiens miri
 monij cā nō d3 eē defectiu? ex aliq interiori sc3
 voluntate.

Oporter etiā cōsensum cōiugalē liberū eē a coa
 cōiōe rē. Supra egit mgr de cōsensu q deficit a
 pte exteriori. h agit de cōsensu q deficit defectu i
 teriori. s. a rōne volūtarij. tñ iste et pcedēs. et iter? et exte
 ri? deficit. S3 h p artationē dē em eē itelligēdū ē. Cōsen

sus aut duplr deficit. aut a pte volūtatis p coactionez
 aut a pte rōnis p erroz. Jō pmo qrit vtrū cōsensu coa
 ctus faciat mirimonii. Secdo vtrū errone? infra. xxx.
 di. nec solū coactio ipedit vel excludit cōsensū rē. Pna
 ps h3 tres pres. In pma vītate cōfirmat. In scda expla
 nar ubi. Ex his apparet cōiugia fieri rē. In tertia vo il
 lud qd cōfirmat circa mirimonii applicat ad sponsalia
 ubi. Cōsentire autē probat qui euidenter nō p radicat.
 C 2